

Kompas

Colofon

Jaargang: 16
Nummer 1 en 2
Augustus 2024

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevenden en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Plony Herweijer, voorzitter
Janneke de Jongh
Janita Molenaar
Dicky Qualm-Visser
Nicoline van Wijngaarden-Kersten
Jaco Zijl
Corine de Jongh

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Houttuinlaan 7
3447 GM Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

Het jaarthema van *Kompas* is 'Zing een lied voor de Heere'. Zingen is een van de dingen die we onze kinderen van jongs af aan leren. Zingen tot eer van God.

In de eerste schets gaat het over een aantal psalmen van David. Hij mocht zingen: 'De Heere is mijn Herder.'

De tweede schets gaat over het ontstaan van het bekende lied 'Amazing Grace' van John Newton. In beide mannen wordt de volhardende trouw en liefde van God ten opzichte van Zijn kinderen zichtbaar. Zing extra veel met elkaar dit seizoen, en vertel ook aan de kinderen dat er genade bij Hem te verkrijgen is. Amazing Grace zelfs!

Namens de redactie,

Pieter Avé

Een uitgave van
de Jeugdbond

David, zanger voor God

Jaartheme: 'Zing een lied voor de Heere'

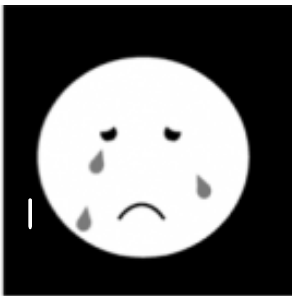
Toelichting op het thema

Dit jaar is het thema voor Kompas: "Zing een lied voor de Heere." - Zangers in de Bijbel. In deze eerste schets bij dit thema gaat het over David, de man van de psalmen. Boven 72 psalmen vinden we de naam van David. Het is onmogelijk die allemaal te verwerken in de schets. Er is een keus gemaakt om te komen tot een vertelling. In de schets komen de Psalmen 23, 142, 51 en 72 aan de orde, en de instelling van de koorzang in de tabernakel volgens 1 Kronieken 23.

Doel van de vertelling

In deze schets willen we de kinderen iets laten zien van de rijkdom in de psalmen. De psalmen staan midden in het leven met alle vreugde en verdriet daarvan. De psalmen spreken ook van Christus, de komende Messias. De kinderen zien David, de psalmendichter bij uitstek. Ze zien ook hoe hij de koorzang in de tabernakel ordende. De psalmen zijn meer dan persoonlijke liederen, ze willen gezongen en geleerd worden door de kerk van het Oude en het Nieuwe Testament.

Introductie van het thema voor de kinderen

Print de emoticons op een A4-tje. Doe dat ook met de drie psalmverzen, elk op een A4-tje.

Hang alleen de emoticons duidelijk zichtbaar op, met nog ruimte eronder.

Wat kun je er aan zien? Welke gevoelens horen hierbij? (1=Verdrietig, 2=blij, 3=bang.)

Wie kan er een voorbeeld noemen van als je verdrietig bent, of blij of bang? Het kan fijn zijn om er met iemand over te praten.

In de Bijbel lezen we van David die dat ook deed, praten over zijn gevoelens. Wie weet hoe hij dat deed? (Door een psalm te schrijven, dan praatte hij met de Heere.)

Nu heb ik hier drie psalmverzen. Welke hoort er bij bang, welke bij verdrietig en welke bij blij?

Afhankelijk van wat je zelf wilt, zou je de kinderen kunnen vragen de tekst bij de goede emoticon te hangen. (A=blij, B=bang, C=verdrietig)

A Ik zal met vreugd in 't huis des HEEREN
gaan,
Om daar met lof Uw grote naam te
danken.
Jeruzalem, gij hoort die blijde klanken:
Elk heff' met mij de lof des HEEREN aan!

B 'k Riep tot de HEER' met luider stem;
Ik smeekt' en riep vol angst tot Hem;
'k Heb, voor Zijn aangezicht, mijn klacht
In mijn benauwdheid voortgebracht.

C Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij,
En redt mij niet, terwijl ik zwoeg en strij',
En brullend klaag in d' angsten die ik lij',
Dus fel geslagen?
't Zij ik, mijn God, bij dag moog' bitter klagen,
Gij antwoordt niet; 't Zij ik des nachts moog'
kermen.
Ik heb geen rust, ook vind ik geen ontfermen
In mijn verdriet.

Kloppen de emoticons? Ja, maar je merkt dat de psalmen véél meer zeggen dan zo'n plaatje. Daarom gaan we nu eens echt naar de psalmdichter David luisteren.

Aan het einde van de vertelling zou je op deze emoticons terug kunnen komen. Je kunt dan vragen welke emoticons passen bij welke psalmen uit de vertelling.

Zingen en lezen

Zingen

- Psalm 23: 1, 2, 3
- Psalm 142: 1, 2, 4, 7
- Psalm 51: 1, 2, 4
- Psalm 72: 1, 3, 6, 7, 10, 11
- Psalm 98: 1, 3
- Psalm 81: 1, 2, 11, 12
- TZE Lied 20: De Heer' is mijn Herder
- TZE Lied 118: Zing de Heere een nieuw lied
- TZE Lied 34: Gij dienaars van Hem

Lezen

Psalm 23

Kerntekst

Psalm 101: 1 *Een psalm van David. Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE!*

Vertelling

Rustig staat David op een heuvel in de buurt van Bethlehem. De zon schijnt, maar het is nog vroeg in de ochtend, het is nog niet heet. Vlak bij hem lopen de schapen van zijn vader Isaï. Dat is zijn taak: hij moet voor de schapen zorgen, hij is de schaapherder van de kudde van zijn vader. Hij kijkt naar de schapen, hij kent ze goed. Er zijn zwakke schapen bij, daar let hij extra goed op. Kunnen ze het wel bij houden? Gaat het niet te snel, op weg naar de plek waar voldoende gras is? Er zijn schapen bij, die bijna lammetjes krijgen, daar moet hij helemaal goed op letten. Er zijn eigenwijze schapen bij, die al grazend weglopen bij de kudde. Voordat het echt heet gaat worden, moet hij nu naar een betere plek, naar een plek waar een rustig beekje stroomt, zodat ze goed kunnen drinken. Hij roept de kudde. De schapen kijken op, ze horen de stem van David, hun herder. Als ze zien, dat hij gaat lopen, komen ze achter hem aan. Het pad wordt hier moeilijker en gevaarlijker. Het is er smal en donker, vanwege de rotsen. Maar David gaat rustig voorop, met zijn staf in zijn hand. Opeens staat hij stil. Is daar een roofdier? Daar achter die struiken? Dat zou een leeuw kunnen zijn! Een leeuw! David staat een ogenblik doodstil. Dan pakt hij snel zijn slinger die hij aan zijn riem draagt en neemt een steentje uit zijn herderstas. Hij draait de slinger in het rond, laat één kant los en de steen suist door de lucht. Gekraak van takken, dan wordt het stil. Het gevaar is geweken. Het duurt niet lang of David heeft de plek bereikt waar hij naar toe wilde gaan. De schapen kunnen hier goed drinken, er is voldoende gras. In de schaduw van een boom gaat David zitten, terwijl hij goed op de dieren let.

En dan komen de woorden als vanzelf in zijn hart, in zijn mond. Woorden die de Heere hem geeft. Een lied, een psalm voor de Heere. *De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken. Hij doet mij neerliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtjes aan zeer stille wateren.* Ja, dat is wat David zeker weet. Zoals hij voor de schapen van zijn vader zorgt, zo zorgt de Heere voor hém. En daarom wil hij zingen, zingen voor de Heere, zingen over de Heere. Dat doet hij zo graag. Soms gebruikt hij zijn harp daarbij. De woorden komen diep uit zijn hart. David heeft de Heere lief, met heel zijn hart. Hier bij de schapen ziet hij Gods liefde en trouw voor hem. De Heere is zijn Herder. *Hij verkwikt mijn ziel; Hij leidt mij in het spoor der gerechtigheid, om Zijns Naams wil. Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.* Zoals hij zijn schapen beschermt tegen een leeuw, zo beschermt

de Heere hém ook. Zoals hij zijn schapen soms leidt over een smal en donker pad, zo leidt de Heere hém ook. Als er gevaar is, als de dood zo dichtbij komt, dat hij de schaduw al kan zien, dan troost de Heere. Stil zit David daar. Er is zo'n vrede en blijdschap in zijn hart. Wat is de Heere goed voor hem. Misschien herken je dat wel. Dat je merkt dat de Heere zo dicht bij je is. Dan mag je doen wat David deed: Je zingt een psalm voor de Heere. Een psalm om de Heere eerbiedig te danken voor Zijn goedheid.

-o-o-o-

Ongerust staat David op de uitkijk bij de spelonk in de woestijn. Het is jaren later. Wat is alles anders geworden! De profeet Samuël heeft hem gezalfd. Eens zal hij koning over Israël worden. Koning, in de plaats van koning Saul. Maar wat is alles nu moeilijk geworden. Koning Saul achtervolgt hem. Hij wil hem doden. David is gevluht, maar nergens is hij veilig. Mensen verraden hem. Waar moet hij heen? Hier in de woestijn zijn spelonken, daar kan hij zich verstoppen, want hij weet dat het leger van Saul dichtbij is. En dan komen de woorden als vanzelf in zijn hart, in zijn mond. Een gebed, een psalm voor de Heere. *Ik riep met mijn stem tot de HEERE; ik smeekte tot de HEERE met mijn stem. Ik stortte mijn klacht uit voor Zijn aangezicht; ik gaf te kennen voor Zijn aangezicht mijn benauwdheid.* Met heel zijn hart roept hij tot God. Nee, het is nu geen loflied, maar een gebed tot de levende God. Hij klaagt zijn nood tot de Heere. Wat is het moeilijk, nu Saul hem zo achtervolgt. *Zij hebben mij een strik verborgen op de weg, die ik gaan zou.* Een valstrik, om hem gevangen te kunnen nemen, om hem te doden. En wie kan hem helpen? David roept het uit: *Ik zag uit ter rechterhand, en ziet, zo was er niemand, die mij kende, er was geen ontvlieden voor mij; niemand zorgde voor mijn ziel.* Hij kan nergens heen, er is geen ontsnappingsmogelijkheid. Ja, toch. Er is één weg die overblijft: dat is de weg naar de Heere! Roepen tot God! Zijn hart loopt over van verdriet en angst. Maar David beseft: De Heere kent mij, Hij kent mijn moeilijke weg, Hij weet van mijn grote zorgen. *Als mijn geest in mij overstelpt was, zo hebt Gij mijn pad gekend.* De tranen staan in zijn ogen, tranen zijn er in zijn hart. En dan bidt David. Zijn psalm is een gebed in grote nood: *Gij zijt mijn Toevlucht, mijn Deel in het land der levenden. Let op mijn geschrei, want ik ben zeer uitgeteerd; red mij van mijn vervolgers, want zij zijn machtiger dan ik.* Wat is dat een groot wonder. David is toch niet alleen. Hij heeft een schuilplaats bij de Heere. Daar, bij Hem is het veiliger dan de spelonk waarin hij zich kan verstoppen. God is zijn Toevlucht, de Heere ziet zijn tranen. De Heere hoort hem als hij vraagt: *Voer mijn ziel uit de gevangenis, om Uw Naam te loven.*

Stil zit David daar in de donkere spelonk. Al zijn bangheid en zorgen heeft hij tegen de Heere verteld. Dan wordt zijn hart rustig. De Heere is bij hem. De zorgen zijn er nog steeds, koning Saul is nog naar hem op zoek, maar in zijn psalm heeft hij alles bij de Heere mogen brengen. Dat herken je misschien wel. Dat er zoveel verdriet is in je hart, dat je bang bent. Vanwege je zonden, of om alle moeilijke dingen in je leven. Dan mag je doen als David. Een psalm zingen als een gebed. Een gebed tot de Heere.

-o-o-o-

Diep verdrietig zit David in zijn paleis in Jeruzalem, zijn hoofd gebogen in grote droefheid. Weer zijn er vele jaren voorbij gegaan. David is koning geworden, zoals de Heere had beloofd. Maar, hoe verschrikkelijk is het wat er nu gebeurd is. Hij heeft zo heel erg gezondigd! Hij is een moordenaar, een leugenaar, een dief, een goddeloze. Hoe kan het toch, dat hij zo bij de Heere vandaan gegaan is? Dat hij de Heere zoveel verdriet heeft gedaan? De profeet Nathan is zojuist bij hem weggegaan. *"Gij zijt die man!"* Die woorden gaan maar door hem heen. Het is waar. Hij is die man, die gezondigd heeft. Hij heeft Bathseba, de vrouw van Uria naar het paleis laten komen. Hij heeft haar tot zijn vrouw genomen, terwijl ze zijn vrouw niet was. Overspel gedaan. Hij heeft toen gezorgd dat Uria die in het leger was, op een gevaarlijke plek zou komen te staan. Daar is Uria gedood. Door de pijlen van de vijand. Nee, door hém! Door zijn verschrikkelijke plan. Een moordenaar is hij. Zo kon hij met Bathseba trouwen. Een leugenaar is hij. Hij heeft net gedaan alsof er niets aan de hand was. Zijn zonden weggestopt. Maar nu is de profeet Nathan gekomen. Gestuurd door de Heere. En in één keer heeft de Heere hem laten zien, wat hij gedaan heeft. Hoe groot zijn zonden zijn. Hoe de Naam van de Heere gelasterd is door zijn misdaden. Diep raak was het woord van de profeet, het woord van de Heere: *"Gij zijt die man!"* Wat moet hij toch doen? Zijn hart doet zo'n pijn, hij heeft gezondigd! Hij zoekt een eenzame, stille plek.

En dan komen de woorden als vanzelf in zijn hart, in zijn mond. Een gebed, een schreeuw tot God, een psalm voor de Heere. *"Wees mij genadig, o God!"* Wees mij genadig! Hoe heeft hij toch zo kunnen zondigen! Hoe heeft hij zo de Heere kunnen vergeten! God, Die altijd zo goed voor hem geweest is. *Wees mij genadig, o God! naar Uw goedertierenheid; delg mijn overtreding uit, naar de grootheid van Uw barmhartigheden. Was mij wel van mijn ongerechtigheid, en reinig mij van mijn zonde. Want ik ken mijn*

overtredingen, en mijn zonde is steeds vóór mij. Alleen de Heere kan zijn zonde wegnemen en hem weer rein maken, zijn hart schoon wassen van zijn grote zonde. Alleen de Heere. Want dat weet David, dwars door alles heen: de Heere is een barmhartige God. Bij Hem is genade. Hij kan alleen maar smeken tot de Heere. Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan, dat kwaad is in Uw ogen. U bent rechtvaardig Heere, ik heb straf verdiend. Ik ben een zondaar, al vanaf toen ik geboren ben. O Heere, verberg Uw aangezicht van mijn zonden, en delg uit al mijn ongerechtigheden.

Stil zit David daar in zijn paleis. Een gebroken man, in diep berouw over het kwaad dat hij heeft gedaan. In diep verdriet over wie hij voor de Heere is. Zondaar. Al zijn zonden vertelt hij tegen de Heere. Niets probeert hij nog te verbergen. Dan wordt het stil in zijn hart. In zijn psalm heeft hij zijn hart voor de Heere uitgestort en zijn zonden beleden. Bij de Heere is genade. Onverdiend. Dat herken je misschien wel. Dat de Heere je laat zien, dat je een zondaar bent. Dan mag je doen als David. Een psalm zingen. Als een gebed om vergeving. Dan wil de Heere geven wat Hij aan David gaf: genade! Door de Heere Jezus, de grote Zoon van David, Die de straf wilde dragen. Jezus wilde sterven aan het kruis. Vanaf het kruis klinkt het: Het is volbracht! Er is genade!

-o-o-o-

Rustig kijkt David rond in de grote zaal van het paleis in Jeruzalem. Hij is oud geworden. Zijn zoon Salomo is nu koning. Davids werk hier op aarde is bijna klaar. Hij had nog zo graag een huis voor de Heere willen bouwen, een tempel, maar dat zal zijn zoon straks gaan doen. Voor één ding wil hij nog zorgen: dat het werk straks in de tempel goed gedaan zal worden. Hij verdeelt de duizenden Levieten in vier verschillende groepen, die verschillende taken zullen krijgen. Eén groep zijn de zangers. “Er zijn wel vierduizend lofzangers voor de Heere, met instrumenten, die ik gemaakt heb,” zegt David, “om lof te zingen. En dan moeten er opperzangmeesters zijn, die die lofzang leiden, de koorleiders.” David weet heel goed wie dat zullen zijn. Het zijn Asaf, Heman en Jeduthun. Vele jaren hebben ze trouw in de tabernakel gediend. Met hun instrumenten en liederen hebben ze voor de Heere gezongen. Ze hebben zelf psalmen gemaakt. David heeft veel psalmen geschreven. Al die liederen hebben zij geoefend met de koren van de Levieten, zodat het volk de psalmen ook kon horen en leren. Want als David iets geleerd heeft in zijn leven, dan is het hoe belangrijk het is om te zingen voor de Heere. Met psalmen om de Heere te loven en te prijzen, psalmen om te bidden, psalmen om vergeving te vragen, psalmen om stil te worden, psalmen om te juichen voor de Heere.

Nu is het eindelijk geregeld. Alle priesters en Levieten zijn ingedeeld in dagorden. Iedere familie weet wanneer hij aan de beurt is om dienst te doen en welke dienst hij moet doen. De lofzang zal doorgaan. Die lofzang zal blijven klinken. Ook als hij er niet meer zal zijn. Zijn zoon Salomo zal het overnemen.

En dan komen de woorden als vanzelf in zijn hart, in zijn mond. Een gebed voor zijn zoon Salomo. Nog één keer maakt David een psalm voor de Heere. *O God! geef de koning Uw rechten, en Uw gerechtigheid aan de zoon van de koning. Zo zal hij Uw volk richten met gerechtigheid, en Uw ellendigen met recht. Mag mijn zoon Salomo een goede koning zijn, een eerlijke en rechtvaardige koning! Dan zal er vrede zijn in het land, voor het volk! De bergen zullen voor het volk vrede dragen, ook de heuvelen, met gerechtigheid.* David bidt voor zijn zoon, hij zingt over zijn zoon. Dat hij mensen die er ellendig aan toe zijn, zal bevrijden, arme mensen zal helpen. En dan wordt de psalm een profetie. David gaat zingen over zijn grote Zoon, over de Messias! Die zal als Koning heersen, van zee tot zee. *Zijn naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal Zijn naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in Hem gezegend worden.* David zingt over Koning Jezus. Hij zingt een lofzang voor God, vanwege Gods grootheid en goedheid. *Geloofd zij de HEERE God, de God van Israël, Die alleen wonderen doet. En geloofd zij de Naam van Zijn heerlijkheid tot in eeuwigheid; en de ganse aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld. Amen, ja, amen.*

Stil zit David daar. Het is klaar. Hij hoeft geen psalmen meer te maken. Een diepe vrede is er in zijn hart. Wat heeft hij veel verkeerd gedaan in zijn leven, wat zijn er veel zonden geweest. Maar David mag weten: Mijn zonden zijn vergeven. Hij mag naar de Heere toe. En daar mag hij eeuwig de lofzang verder zingen. Alleen vanwege de grote Zoon van David, de Heere Jezus, Die voor hem zal sterven als het Lam van God. *Geloofd zij de HEERE God, de God van Israël, Die alleen wonderen doet.* Zo wil de Heere jou ook door Zijn genade de psalmen leren. Om zo Koning Jezus te mogen eren.

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte voor leidinggevenden

Psalmen

Het woord 'psalm' komt van het Oudgriekse ψαλμός, psalmos, "tokkelen/spelen [van een snaarinstrument]", "lofzang".

In de meeste Bijbelvertalingen zijn de psalmen niet berijmd. Ook de oorspronkelijke psalmen in het Hebreeuws hadden geen eindrijm, aangezien de Hebreeuwse of Bijbelse poëzie andere stijlmiddelen gebruikt.

Plaats in de Hebreeuwse Bijbel

Het boek Psalmen is een van de geschriften, die naast de Thora en de profeten het derde onderdeel van de Hebreeuwse Bijbel vormen. Psalmen is Bijbelse poëzie, zoals meer dan een derde van de Hebreeuwse Bijbel poëzie is. Van begin af aan heeft de christelijke kerk ook in de psalmen profetie herkend.

Indeling

De psalmen worden in vijf boeken verdeeld. De laatste jaren is er weer meer aandacht voor de indeling in vijf boeken, zoals ook de Thora van Mozes vijf boeken beslaat.

- Psalm 1 en 2 zijn bewust als opening gekozen en psalm 146-150 zijn lofgedichten die de bundel afsluiten.
- Het eerste boek bevat 41 psalmen, voornamelijk toegeschreven aan David. Uitzonderingen zijn behalve de psalmen waarmee het boek psalmen geopend wordt (1 en 2) ook 10 en 33.
- Het tweede boek bevat 31 psalmen (42–72), waarvan er 18 aan David worden toegeschreven, en 1 aan Salomo. De overige zijn anoniem. Het boek behandelt de geschiedenis van Davids regering tot de Babylonische ballingschap in 586 v. Christus.
- Het derde boek bevat slechts 17 psalmen (73–89) en bezingt de gebeurtenissen tijdens de val van Samaria en Jeruzalem.
- Het vierde boek bevat eveneens 17 psalmen (90–106). In dit vierde deel staan veel psalmen waarvan de dichter onbekend is (de anonieme psalmen). De bundel behandelt de plaats van God en dienst van de Heere. Mozes schreef de 90ste psalm, een voorbede voor Israël.
- Het vijfde boek bevat de overige psalmen (107–150). Van 15 hiervan wordt David als auteur beschouwd, en de 127e wordt aan Salomo toegerekend. Het dankbare volk keert al lofprijzend terug naar het land.
- Elk boek wordt met een doxologie (lofverheffing, zoals amen of halleluja) afgesloten. Psalm 150 sluit het Boek der Psalmen af met één grote lofverheffing over het hele psalmenboek tot eer van God.
- Op grond van de oudste handschriften bestaat de mogelijkheid dat deze vijf delen een afzonderlijk bestaan hebben gehad. Dat zou kunnen verklaren dat Psalm 14 en Psalm 53 bijna woordelijk overeenkomen. Hetzelfde geldt voor Psalm 40 : 13-17 dat sprekend lijkt op Psalm 70; en Psalm 60 : 7-14 dat bijna hetzelfde is als Psalm 108 : 7-14.

Vanouds worden de psalmen in genres onderverdeeld:

- naar gebedsvorm: lofpsalm, smeekpsalm, dankpsalm, vloekpsalm
- naar inhoud: koningspsalm, wijsheidspsalm, wetspsalm, sionspsalm, boetepsalm
- naar setting: bedevaartpsalm, processiepsalm, intochtspalm

Een psalm kan in meer categorieën thuishoren: zo kan een lofpsalm ook een koningspsalm zijn. Een lofpsalm kan tegelijk ook nog een smeekpsalm zijn en omgekeerd.

- De psalmen 6, 32, 38, 51, 102, 130, 143 worden ook wel boetepsalmen genoemd. Er wordt aangenomen dat koning David ze schreef voor zijn eigen boetedoening na zijn overspel met Bathseba en moord op haar man Uria.

- De psalmen 113-118 worden 'het Egyptische Hallel' genoemd; dat werd bij de drie grote joodse feesten gezongen. Andere Hallel-psalmen ('lofpsalmen') zijn psalm 135-136 en 145-150. Psalm 136 wordt ook wel het Groot Hallel genoemd.
- De psalmen 120-134 worden ook wel de bedevaartspsalmen genoemd, erboven staat "een lied Hammaäloth", het zijn de pelgrimliederen, liederen van de opgang, nl. naar Jeruzalem

Het boek der psalmen noemt in totaal zeven namen van de schrijvers.

- David, 72 psalmen
- Mozes, psalm 90
- Salomo, psalm 127
- Asaf, 11 psalmen, eventueel 5 door zijn nakomelingen
- De kinderen van Korach, die een belangrijke rol vervulden bij de tempelzangen, waren de zangers van psalm 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 84, 85 en 87.
- Heman, psalm 88
- Ethan, psalm 89

Bij 50 psalmen wordt geen schrijver genoemd.

Psalmcitataten in het Nieuwe Testament

Er wordt in het Nieuwe Testament 116 maal uit het boek Psalmen geciteerd en honderden malen gezinspeeld op patronen uit de psalmen. De Nieuwtestamentische schrijvers hanteerden de psalmen als horizon waartegen Christus gehouden werd. Vandaar de talloze verwijzingen naar het Oude Testament en de psalmen. Een bekend voorbeeld van de invloed van de psalmen is psalm 22 op de nieuwtestamentische kruisdood van Jezus. De beginregel van deze psalm wordt door Jezus tijdens de kruisiging geciteerd. Petrus citeert in de allereerste preek na de Hemelvaart van Jezus (Handelingen 2:14-40) drie psalmen (16, 132 en 110), en noemt David een profeet.

De Duitse verzetsstrijder Dietrich Bonhoeffer noemde het psalmboek daarom zowel het gebedenboek van Christus, als van de gemeente van Christus.

Waarde van de psalmen

Luther moet eens hebben gezegd: 'In de psalmen kijk je Gods kinderen in hun hart'.

De psalmen zijn een uitdrukking van de relatie tussen mensen en God. Ze weerspiegelen het geloof, de toewijding, de aanbidding, de vreugde, de twijfels en de worstelingen van individuen en gemeenschappen met hun geestelijke leven en verbondenheid met God.

De psalmen omvatten een breed scala aan emoties, van vreugde en lof tot verdriet, angst en boosheid. Ze bieden een uitlaatklep voor menselijke emoties en tonen dat het goed is om al deze gevoelens met God te delen.

De vier psalmen die in de vertelling worden geciteerd

In de schets is gekozen voor vier psalmen. Door voor deze psalmen te kiezen, zien we belangrijke gebeurtenissen in Davids leven, maar ook verschillende soorten psalmen. Er is gekozen voor bekende psalmen, zodat de kinderen ze ook gemakkelijk kunnen herkennen en zingen.

- *Psalm 23*

Psalm 23 is een van de bekendste psalmen, de herderspsalm genoemd. Wanneer David deze psalm gemaakt heeft, is niet echt duidelijk. Wel duidelijk is, dat David hier spreekt uit zijn ervaring als schaapherder. Uit deze psalm spreekt vertrouwen op Gods goedheid en trouw.

- *Psalm 142*

Deze psalm maakte David toen hij moest vluchten voor Saul, voor hij koning werd. Daarmee zien we meteen ook, dat de psalmen niet op chronologische volgorde in de Bijbel staan, maar dat er een indeling is gemaakt zoals hierboven in de achtergrondinformatie is beschreven. David vertelt hier hoe hij zich verborgen heeft in de spelonk te En-Gedi of Adullam. (1 Sam. 22:1, en 1 Sam. 24:4.) In de

vertelling is dat in het midden gelaten, om het niet te ingewikkeld te maken. In deze psalm horen we een gebed vanuit grote nood, een roep tot God om redding.

- *Psalm 51*

Deze psalm heeft David geschreven, nadat de profeet Nathan naar hem toe gekomen was, na Davids overspel met Bathseba en moord op Uria. (2 Sam. 11, 12) Het is een van de boetepsalmen, we horen een gebed vanuit diep berouw en een schreeuw tot de Heere om genade en vergeving.

- *Psalm 72*

Aan het einde van zijn leven draagt David het koningschap over op Salomo. Voor hem heeft hij deze psalm gemaakt. De kanttekeningen vermelden bij vers 1: Als zijn vader David hem tot koning in zijn plaats gesteld had. Zie 1 Kon. 1:32. Doch onder Salomo is mede begrepen de Messias, als de Koning des vredes; Hebr. 7:2. Het is een echte Messiaanse psalm, die over Salomo heen ziet op de Heere Jezus. Dit is Davids laatste psalm geweest, getuige vers 20: De gebeden van David, de zoon van Isaï, hebbende een einde. Hier zien we opnieuw duidelijk dat de psalmen niet op chronologische volgorde staan. De kanttekeningen vermelden: De zin is niet dat er geen psalmen Davids in dit boek meer zouden volgen, maar dat dit de laatste psalm is, die David in zijn leven gemaakt en aan zijn zoon Salomo, ja aan de ganse kerk, als tot een testament of kleinood heeft nagelaten, besluitende met deze uitnemende profetie van zijn geestelijke gezegende Koning, de Messias, onze Heere Jezus Christus.

Davidische priesterklassen

David kwam in zijn tijd tot de volgende telling en onderscheiding:

1 Kron. 23:3-5 En de Levieten werden geteld, van dertig jaren af en daarboven; en hun getal was, naar hun hoofden, aan mannen, acht en dertig duizend. Uit dezen waren er vier en twintig duizend om het werk van het huis des HEEREN aan te drijven; en zes duizend ambtlieden en rechters; En vier duizend poortiers, en vier duizend lofzangers des HEEREN, met instrumenten, die ik gemaakt heb, zeide David, om lof te zingen.

De Levieten werden aangesteld over 'de dienst van het gezang'; de leiding van de zang was hun opgedragen; anderen werden deurwachters; sommigen waren zangers en anderen speelden op verschillende instrumenten bij de openbare godsdienst, 1 Kron. 6: 31; 1 Kron. 15: 16, 26.

David verdeelde de 38.000 Levieten in zijn tijd (1 Kron. 23:3) in vier klassen, naar hun bestemde dienst:

1. de priesterknechten
2. de ambtlieden en rechters
3. de deurwachters of portiers
4. de lofzangers

Drie klassen van de Levieten (de priesterknechten, de zangers en de deurwachters) moesten bij het heiligdom zelf werkzaam zijn. De ambten waren erfelijk in dezelfde families, ten minste bij de klassen die in het heiligdom dienden.

Het voert te ver, om in deze schets alles uit te werken. Hieronder daarom alleen wat meer informatie over de 'lofzangers'.

Lofzangers

1 Kronieken 23:30 En om alle morgens te staan, om de HEERE te loven en te prijzen; en desgelijks des avonds; De klasse van de zangers en muzikanten werd verdeeld in 24 koren (1 Kron. 25:1vv.), ieder met een overste en 11 meesters uit dezelfde familie aan het hoofd. Onder de koorleiders waren vier zonen van Asaf, uit het geslacht van Gerson, zes zonen van Jeduthun of Ethan uit Merari, veertien zonen van Heman, de Korahiet, uit Kahath. De dienst onder de 24 koren wisselde waarschijnlijk even zo af als onder de 24 priesterklassen.

Belijdenisgeschriften

- Heidelbergse Catechismus zondag 33, over de waarachtige bekering van de mens
- Dordtse Leerregels Hoofdstuk 5: Van de volharding der heiligen.

Antwoorden bij werkboekje -10

Kleur het goede woord!

1. Dichter van de meeste psalmen
2. Psalm 23 is de psalm over de schapen en hun
3. David moet vluchten voor koning
4. Als David psalm 142 bidt, is hij in een
5. David zondigt heel erg als hij tot zijn vrouw neemt.
6. De profeet vertelt dat hij zo heel erg gezondigd heeft.
7. In psalm 51 bidt David om
8. Als David oud geworden is, regelt hij de koren van de
9. Zijn zoon zal hem opvolgen.
10. In psalm 72 bidt hij voor deze zoon. Het is Davids psalm.

1	David	Asaf	Mozes
2	Leider	Herder	Weide
3	Salomo	Saul	Samuël
4	Bergland	Huis	Spelonk
5	Bathseba	Michal	Abigail
6	Jesaja	Nathan	Uria
7	Wijsheid	Liefde	Vergeving
8	Priesters	Profeten	Levieten
9	Salomo	Absalom	Amnon
10	Langste	Eerste	Laatste

Zoek de goede stukken bij elkaar zodat de psalmregel klopt!

Geef de regels die bij elkaar horen dezelfde kleur of trek een lijn tussen de goede stukken. Je kunt het ook opzoeken, kijk maar bij het nummer van de psalm.

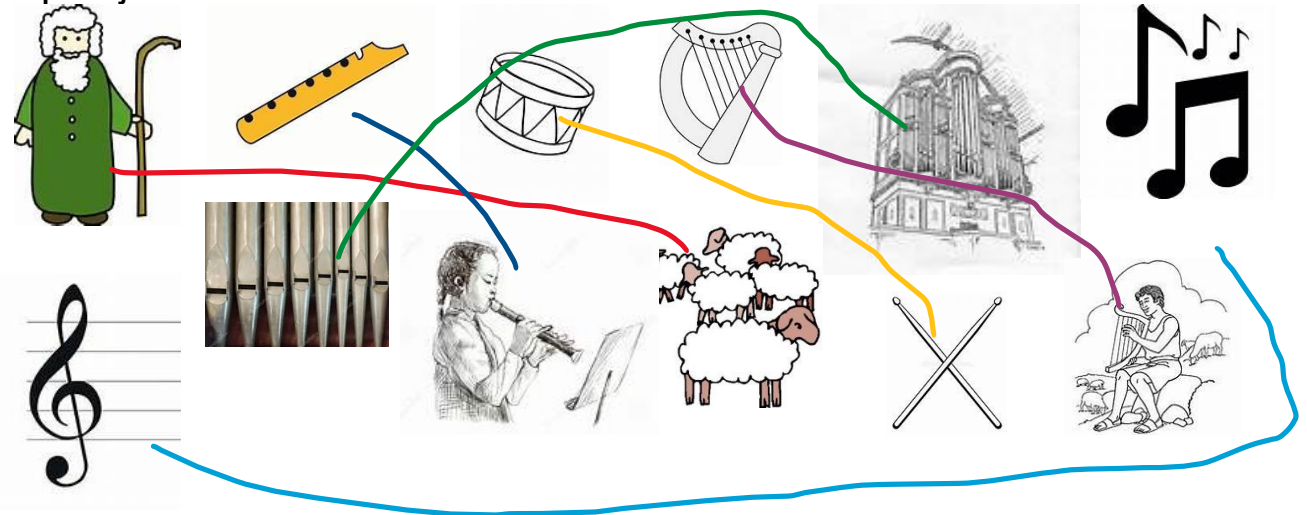
De God des heils	wil mij ten Herder wezen 23
Zijn Naam moet	eeuwig eer ontvangen 72
'k Wou vluchten	maar kon nergens heen 142
Maar de Heer' zal	uitkomst geven 42
Genâ, o God, genâ,	hoor mijn gebed 51
Geloofd zij God	met diepst ontzag 68
De lofzang klimt	uit Sions zalen 65
HEER', ai, maak mij	Uwe wegen 25
Het ruime hemelrond	vertelt met blijde mond 19
Opent uwe mond;	eist van Mij vrijmoedig 81

Wat vind jij? Hoe reageer jij?

Bij deze opdracht kunnen de kinderen uiteraard echt hun eigen reactie geven! Misschien om het gesprek een beetje te sturen de volgende suggesties:

1. **Ik vind het fijn om elke week een psalmvers te leren.**
Mooi als kinderen het inderdaad fijn vinden om elke week een psalmvers te leren. Je kunt eventueel ingaan op wat je jong uit je hoofd leert, niet gauw vergeten wordt en hoe de Heere dat juist ook later wil gebruiken tot troost of onderwijs.
2. **Ik vind de woorden van de psalmen moeilijk.**
Moeilijke woorden, zéker! Laat ze altijd vragen naar wat het betekent en leg het ook zelf uit. Vaak komt het begrijpen later, maar dan kennen ze de versjes in ieder geval al.
3. **Wij zingen thuis na het eten de psalm die ik moet leren.**
Mooi, als dat thuis gebeurt. Als het niet gebeurt, kun je het hier noemen, hoe fijn het is om samen te zingen en dat het ook heel goed helpt om de psalmen te leren.
4. **Ik vind het fijn als ik de psalm ken, die we in de kerk zingen.**
In de kerk een bekende psalm zingen: elk kind zal herkennen dat dat mooi is. Hoe jonger, hoe mooier.
5. **Ik vind het niet zo nodig om een psalm uit mijn hoofd te leren, ik kijk wel in mijn psalmboek.**
Niet leren maar het psalmboek gebruiken? Beter én én. Psalmvers leren, zie verder opmerkingen bij wolkje 1.

Wat past bij elkaar?

Soorten psalmen

De psalmen die David maakte, zijn heel verschillend. Vaak zijn het een soort gebeden. Wat hoort bij elkaar?

Psalm 23: 4 Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.	Psalm 142: 5 Let op mijn geschrei, want ik ben zeer uitgeteerd; red mij van mijn vervolgers, want zij zijn machtiger dan ik.	Psalm 51: 2 Was mij wel van mijn ongerechtigheid, en reinig mij van mijn zonde.	Psalm 72: 1 Voor Salomo. O God! geef de koning Uw rechten, en Uw gerechtigheid aan de zoon des konings.
Dankgebed	Gebed om hulp	Gebed om vergeving	Gebed om zegen

Profetieën

In de psalmen profeteert David ook vaak over de Heere Jezus. Waaraan moet je denken bij de volgende psalmen:

Psalm	De Heere Jezus
Psalm 22:1 Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten, verre zijnde van mijn verlossing, van de woorden mijns brullens?	Zo heeft de Heere Jezus ook gebeden toen Hij aan het kruis hing, het is een van de kruiswoorden.
Psalm 110:1 De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten.	Hier profeteert David over de hemelvaart van de Heere Jezus, en dat de Heere Jezus nu in de hemel aan Gods rechterhand zit.
Psalm 69: 21 En in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven.	Hier profeteert David over hoe de Heere Jezus edik te drinken kreeg.
Psalm 72:11 Ja, alle koningen zullen zich voor hem nederbuigen, alle heidenen zullen hem dienen.	Deze tekst is een profetie van Jezus als Koning. Het wordt altijd als profetie gezien van de aanbidding door de wijzen uit het oosten. (Ook de andere teksten uit deze psalm, waar het gaat over geschenken aanvoeren.)

Zet de letters uit de muzieknoten in de goede volgorde. Wat lees je? Begin bij de hoofdletter!

Oplossing: Zingt voor de Heere een nieuw lied.

Antwoorden bij werkboekje +10

Zoek de goede antwoorden in de muzieknoten. Begin met de hoofdletter.

1. Dichter van de meeste psalmen **David**.
2. Psalm 23 is de psalm over de schapen en hun **herder**.
3. David moet vluchten voor koning **Saul**.
4. Als David psalm 142 bidt, is hij in een **spelonk**.
5. David zondigt heel erg als hij **Bathseba** tot zijn vrouw neemt.
6. De profeet **Nathan** vertelt dat hij zo heel erg gezondigd heeft.
7. In psalm 51 bidt David om **vergeving**.
8. Als David oud geworden is, regelt hij de koren van de **Leviëten**.
9. Zijn zoon **Salomo** zal hem opvolgen.
10. In psalm 72 bidt hij voor deze zoon. Het is Davids **laatste** psalm.

Zoek de goede stukken bij elkaar zodat de psalmregel klopt!

Geef de regels die bij elkaar horen dezelfde kleur of trek een lijn tussen de goede stukken. Je kunt het ook opzoeken, de regels komen uit de volgende psalmen:

Psalm 4, 23, 25, 27, 42, 51, 68, 72, 103, 142

23 De God des heils	wil mij ten Herder wezen
25 Milde handen, vriend'lijk' ogen	Zijn bij U van eeuwigheid
142 'k Wou vluchten	maar kon nergens heen
51 'k Heb tegen U, ja	U alleen, misdreven
103 Geen vader sloeg met	groter mededogen
72 Ja, elk der vorsten zal zich	en vallen voor Hem neer
4 Gij hebt m' in 't hart	meer vreugd gegeven
68 Hij kan, en wil, en zal in nood,	zelfs bij het naad'ren van de dood
42 'k Zal in dit vertrouwen leven	en dat melden in mijn lied
27 Wacht dan, ja wacht,	verlaat u op de HEER'

Hoe reageer jij?

Bij deze opdracht kunnen de kinderen uiteraard echt hun eigen reactie geven! Misschien om het gesprek een beetje te sturen de volgende suggesties:

1. **Ik houd niet zo van zingen, daarom zing ik vaak niet echt mee.**
Jammer als kinderen niet zo van zingen houden, maar dat moet in ieder geval nooit een reden zijn om niet mee te zingen! Kinderen (jongens...) uit groep 7/8 vinden het vaak niet stoer om mee te zingen. Maar juist bij de psalmen gaat het om de woorden die je zingt, het is als een gebed dat je mee mag bidden.
2. **Ik vind de woorden van de psalmen moeilijk.**
Moeilijke woorden, zéker! Laat ze altijd vragen naar wat het betekent en leg het ook zelf uit. Vaak komt het begrijpen later, maar dan kennen ze de versjes in ieder geval al.
3. **Ik vind het fijn om elke week een psalmvers te leren.**
Mooi als kinderen het inderdaad fijn vinden om elke week een psalmvers te leren. Je kunt eventueel ingaan op wat je jong uit je hoofd leert, niet gauw vergeten wordt en hoe de Heere dat juist ook later wil gebruiken tot troost of onderwijs.
4. **Ik vind het fijn als ik de psalm ken, die we in de kerk zingen.**
In de kerk een bekende psalm zingen: elk kind zal herkennen dat dat mooi is. Hoe jonger, hoe mooier.
5. **Ik vind het niet zo nodig om een psalm uit mijn hoofd te leren, ik kijk wel in mijn psalmboek.**
Niet leren maar het psalmboek gebruiken? Beter én én. Psalmvers leren, zie verder opmerkingen bij wolkje 3.

Wat denk jij?

Luther moet eens hebben gezegd: 'In de psalmen kijk je Gods kinderen in hun hart'.

Wat zou hij daar mee bedoeld hebben?

In de psalmen kun je iets zien en horen van het leven met de Heere. Zoals de gevoelens bij de emoticons uit de intro, maar dan oneindig veel dieper. Ze laten iets zien van de vreugde, het verdriet, en de worstelingen van het leven, maar dan in het leven met de Heere. Als je niet na de vertelling teruggekomen bent op de emoticons, kan dat hier heel goed.

- **Hoe kijk je in Davids hart bij de psalmen uit de vertelling?**
 - **Psalm 23** Het vertrouwen op de Heere, de vreugde over Gods trouwe zorg, hoe moeilijk het ook is in het leven.
 - **Psalm 142** Je ziet hier hoe David zijn nood en angst bij de Heere brengt en daar kracht uit mag ontvangen.
 - **Psalm 51** Hier zie je het diepe verdriet en berouw van David over zijn zonde, en hoe hij als een heel klein mens de Heere smeekt om Zijn genade.
 - **Psalm 72** In deze psalm zie je Davids verlangen naar zegen voor zijn zoon Salomo, maar ook het verlangen naar zijn grote Zoon, Die eens als de echt rechtvaardige Koning zal regeren.
- **Wat is jouw lievelingspsalm? Probeer eens te vertellen waarom.**
Een heel persoonlijke vraag! Laat maar komen. En als je merkt dat er gelegenheid voor is, vertel dan zelf eens wat jouw lievelingspsalm is en waarom.

Psalmen bidden

Hoe kun jij van een psalmregel een gebedsregel maken voor jezelf? Voor eigen verdieping is hier zeer aan te bevelen het boekje van ds. A.T. Vergunst: Bidden met de Schrift <https://www.debanier.nl/bidden-met-de-schrift>

Probeer het eens bij de volgende regels:

- **Psalm 72:5 Zij zullen U vrezen, zolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht.**
Heere, de zon en de maan zijn er nog, dat betekent dat er steeds mensen zullen zijn die U eerbiedig liefhebben (vrezen). Wilt U geven dat ik dat ook mag doen. Ik hoor toch ook bij die geslachten, mag ik dan ook bij U horen?
- **Psalm 51:9 Verberg Uw aangezicht van mijn zonden, en delg uit al mijn ongerechtigheden.**
Heere, ik ben een zondaar en doe zoveel verkeerde dingen, net als David. Maar wilt U ook mijn zonden vergeven, en al mijn ongerechtigheden weg doen, dat U ze niet meer ziet. Om Jezus' wil.
- **Psalm 23:1 De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.**
Wat is dat een wonder Heere, dat U een Herder bent. Wilt U ook mijn Herder wezen, dan is alles goed, dat heb ik alles, dan ontbreekt mij niets. Als ik U heb, heb ik alles.

Profetieën

In de psalmen profeteert David ook over de Heere Jezus. Waaraan moet je denken bij de volgende psalmen:

Psalm	De Heere Jezus
Psalm 22:1 Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten, verre zijnde van mijn verlossing, van de woorden mijns brullens?	Zo heeft de Heere Jezus ook gebeden toen Hij aan het kruis hing, het is een van de kruiswoorden.
Psalm 110:1 De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten.	Hier profeteert David over de hemelvaart van de Heere Jezus, en dat de Heere Jezus nu in de hemel aan Gods rechterhand zit.
Psalm 69: 21 En in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven.	Hier profeteert David over hoe de Heere Jezus edik te drinken kreeg.
Psalm 72:11 Ja, alle koningen zullen zich voor hem nederbuigen, alle heidenen zullen hem dienen.	Deze tekst is een profetie van Jezus als Koning. Het wordt altijd als profetie gezien van de aanbidding door de wijzen uit het oosten. (Ook de andere teksten uit deze psalm, waar het gaat over geschenken aanvoeren.)

Puzzel

Verbind alle letters en spaties (◆), dan lees je een tekst. Begin bij de rode Z.

Oplossing: Zingt de Heere een nieuw lied, zingt de Heere gij ganse aarde. Psalm 96:1

Amazing grace, het lied van John Newton

Jaarthema: 'Zing een lied voor de Heere'

Toelichting op het thema

Dit jaar is het thema voor Kompas: "Zing een lied voor de Heere." In deze schets bij dit thema gaat het over John Newton, die leefde van 1725 tot 1807. Het is dan ook een kerkgeschiedenis schets, die goed gebruikt kan worden in de periode rond Hervormingsdag. John Newton is de dichter van het lied Amazing grace, dat wereldwijd bekend is en gezongen wordt.

Doel van de vertelling

De kinderen horen de geschiedenis van John Newton. Ze horen hoe hij eerst bewust leefde zonder God maar ook hoe de Heere zijn leven veranderde. Hij werd predikant en was diep doordrongen van het wonder dat het genade was, 'amazing grace' dat de Heere hem gered had van zijn zonde en schuld. De kinderen zien hoe dit lied wereldwijd bekend is geworden.

Introductie van het thema voor de kinderen

Koop bij de Hema of in een andere winkel een chocolade medaille ('goud') en ook zakjes chocolade munten, zodat er voor elk kind in ieder geval 1 chocolade munt is. Als het niet te duur is, zou het het mooiste zijn, om voor alle kinderen zo'n medaille te kopen, maar je kunt het dus ook bij munten laten. Houd de zakjes met munten of de medailles nog weg en laat die ene medaille zien. Neem ook een grote foto mee van iemand van wie je veel houdt. Houd ook die foto nog even weg.

Wat moet je er voor doen om een medaille te krijgen? Een prestatie leveren! Je moet hem verdienen! Iets doen met gym, of alle antwoorden goed hebben bij een quiz. Sporters kunnen een gouden plak verdienen, omdat ze de beste ergens in zijn.

En als je die medaille nou krijgt, als je verloren hebt? Of als je er niets voor gedaan hebt? Dat klopt niet.

Pak dan de foto en zeg: ik wil die medaille gaan geven aan (je noemt de naam van wie op de foto staat). Waarom? Omdat ik van hem/haar hou! Heeft hij/zij dan een wedstrijd gewonnen? Nee, ik geef die medaille ook niet omdat hij/zij die verdiend heeft, maar omdat ik die medaille gewoon graag wil geven. Zomaar. Uit liefde.

Noem nu het woord: GENADE. Wat heeft dat met dit voorbeeld te maken? Juist. Genade is dat je iets krijgt, wat je niet verdient. En nog veel dieper! Dat ga je horen als ik je vandaag een verhaal uit de kerkgeschiedenis ga vertellen.

Als je wilt, kun je nu gaan vertellen. Je kunt ook het volgende er nog aan toe voegen.

En dat heeft alles te maken met een lied, het lied "Amazing grace". Dat betekent: Wonderlijke genade.

Laat nu (op je mobiel) de eerste regels van dit lied horen.

https://www.youtube.com/watch?v=K_rkQWgSiCO (Begint instrumentaal, misschien is dat al voldoende.)

Tip hierbij voor tijdens de vertelling

Aan het einde van de vertelling staat dat Newton zijn lied gaat schrijven. Het is het mooiste, als je die eerste twee Engelse regels dan ook daadwerkelijk zingt!

Kom aan het einde van de vertelling of van de club-bijeenkomst op dit voorbeeld terug en deel dan de munten uit of, de medailles. Niet verdiend, zomaar gekregen!

Zingen en lezen

Zingen

- Psalm 107 : 12, 13, 15, 16
- Psalm 103 : 2, 3
- Psalm 86 : 3, 6
- Psalm 32 : 3, 4
- Psalm 68 : 10, 11
- TZE Lied 10 : Amazing grace
- TZE Lied 112 : Wondere genade (Vertaling Amazing grace, door ds. C.J. Meeuse)
- TZE Lied 27 : Een vaste burcht
- TZE Lied 28 : Eens was ik een vreemd'ling

Lezen

1 Timotheüs 1: 1, 2, 12 – 17

Kerntekst

1 Timotheüs 1: 15 *Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben.*

Vertelling

Genade groot

“Weet je zeker dat we de goede kant op gaan?” John haalt zijn schouders op. “Weet jij het wel dan?” Zijn maat slaakt een zucht, terwijl hij even stilstaat en een slok water neemt. “We hadden er niet meer op uit moeten gaan. Wat kan ons dat vlees van die buffel schelen, we hebben genoeg eten aan boord. Het wordt donker. Straks worden we nog aangevallen door een tijger. Laten we terug gaan.” Even staan de mannen stil. John Newton tuurt naar de lucht. Het wordt inderdaad donker. Waarom is hij zo dom geweest om geen kompas mee te nemen van het schip?

Het is in de herfst van het jaar 1747. Het schip waar ze op varen, ligt voor de kust van Afrika voor anker. John was die ochtend met een paar maats op jacht gegaan om hun voedselvoorraad wat aan te vullen. Ze hadden een buffel geschoten en een deel van het vlees meegenomen naar het schip. In de loop van de middag zijn ze op pad gegaan om de rest op te halen. Wat dom dat ze niet eerder zijn weggegaan. Ze kunnen de plek niet meer terugvinden en nu zijn ze verdwaald. Ze moeten inderdaad terug. Dan maar zonder vlees.

De mannen zwoegen verder. Af en toe kappen ze planten af die over het pad groeien. Het is nu helemaal donker geworden. Het is bewolkt, er is geen ster te zien. Ze geven hun ogen goed de kost, op hun hoede voor slangen of wilde dieren. Af en toe klinkt een angstaanjagend gebrul door het donker. Ze zwijgen en lopen stug verder. Maar ze zien geen enkel herkenningspunt in de wildernis. “Zou ik nu toch niet meer in Engeland terug komen?” denkt John. Hij denkt aan zijn vader en aan Mary, het meisje waar hij van houdt. Hoeveel jaren hebben ze niet op hem gewacht? Gewacht, tot hij weer terug zou komen? Maar John had het veel te goed naar zijn zin in zijn vrije leven. Eerst op een oorlogsschip, later in dienst van een slavenhandelaar in Afrika. Hij verdiende goed, hij kon doen en laten wat hij wilde. Niemand hoefde hem te zeggen wat hij wel of niet mocht doen. Totdat... John door een ruzie met zijn baas zelf een slaaf geworden was. Gevangen aan de kust van Afrika. Hij werd ziek en kreeg bijna geen eten meer. Tenslotte was een kapitein die met zijn vader bevriend was, hem op het spoor gekomen en had hem meegenomen op zijn schip.

Nu is hij alweer maanden aan boord van de ‘Greyhound’, die rond de kust van Afrika vaart om goud en andere kostbaarheden in te kopen. Voorlopig gaan ze nog niet naar huis. Eerst gaan ze nog naar Brazilië

en Canada, dan pas zullen ze weer op Engeland aankoersen. En dan... Dan zal hij Mary weer zien. En zijn vader...

“Kijk, daar komt de maan door!” Zijn maat blijft staan en trekt hem aan zijn mouw. John ziet het. “Dan is daar het oosten,” wijst John. “We moeten proberen iets meer rechts aan te houden.” En verder lopen ze weer. Het maanlicht geeft gelukkig wat meer licht op het pad. De begroeiing wordt nu ook wat minder dicht. John rilt. Nog steeds is hij slecht op zijn gemak. Er hoeft maar een giftige slang tevoorschijn te schieten en het is gedaan met hen. Bij die gedachte rilt hij weer. Aan de dood denkt hij niet graag. Als het waar is, wat zijn moeder hem vroeger vertelde, dat God je oordeelt als je sterft... dan zal hij er niet best afkomen. Hoeveel keer heeft hij niet gevloekt in de afgelopen maanden? Hij maakte er bijna een spelletje van om steeds weer nieuwe vloeken te bedenken. Zelfs de scheepsmaats, die zelf toch ook geen lieverdjes zijn, zeiden dat hij nu maar eens moest stoppen. En de kapitein was er boos om geworden. Het is maar goed dat zijn moeder dat niet meer weet... Als John aan haar denkt, wordt hij even verdrietig. Toen hij nog maar een kleine jongen was, is zijn moeder gestorven. Hij hield veel van zijn moeder. Zij had de Heere lief. Ze zou veel verdriet hebben gehad als ze wist hoe hij nu leefde...

“Hoor eens...” Zijn maat trekt hem opnieuw aan zijn mouw. “Ik hoor de zee!” John staat stil en luistert. “Ja, je hebt gelijk! We zijn in elk geval op de goede weg!” Opgelucht lopen ze verder. Hun voeten beginnen pijn te doen, maar ze letten er niet op. Als ze maar eerst bij het schip terug zijn!

De zon is al opgegaan als John en zijn maat eindelijk hun schip bereiken. Moe vallen ze in hun kooi in slaap. Even later licht het schip zijn anker en zet het koers naar Brazilië.

“Ik ga mijn kooi opzoeken.” John rekt zich uit en staat op. Het is bijna een half jaar later, 9 maart 1748. Het is laat in de avond. Hun schip ‘Greyhound’ vaart midden op de Atlantische Oceaan. Een paar weken geleden zijn ze uit Canada vertrokken en nu koersen ze eindelijk op Engeland aan. Er is een westerstorm opgestoken. Dat is goed, vinden de mannen, want die blaast hen precies de goede kant uit. John zegt zijn maats gedag en vertrekt naar beneden. Als hij in zijn kooi komt, hoort hij de westenwind loeien. Het schip deint hevig op de golven. Maar dat is hij wel gewend. Het duurt niet lang of hij is in een diepe slaap gevallen.

Plotseling schiet John overeind. Wat is dat? Voorzichtig voelt hij naast zich, om licht te maken. Koud water spat plotseling over zijn handen heen. Water in de hut! John springt uit bed en zoekt zijn kleren. Hij vindt ze, half nat van het water. Maar zonder na te denken, trekt hij ze aan. Hij stapt in zijn laarzen en trekt de deur van de kajuit open. De koude wind komt hem tegen. Hij rent naar de ladder die naar het dek voert. “Ga naar mijn hut en haal een mes!” roept de kapitein vanaf het dek. John draait zich om. Zijn maat schiet hem voorbij, de ladder op. Plotseling hoort hij een schreeuw. Hij ziet nog net hoe zijn maat bovenaan het trapgat gegrepen wordt door een hoge golf. Dan verdwijnt hij in de kolkende zee. John staat als versteend. Daar zou *hij* gelopen hebben, als... Dan zou hij nu in de golven verdwijnen... voor Gods rechterstoel moeten verschijnen... Maar er is geen tijd om na te denken. John rent de hut van de kapitein binnen. Hij moest een mes gaan halen.

Als hij even later het luik naar het dek openduwet, wordt hij zelf ook bijna omvergeblazen door de storm. Kruipend over het dek, zich zo goed mogelijk vasthoudend waar hij zich maar vastgrijpen kan, gaat hij naar de kapitein. Schreeuwend geeft de kapitein bevelen aan de mannen. Een van de masten is gebroken en er moeten touwen doorgesneden worden om te voorkomen dat ook het andere deel zal breken. Bliksemflitsen volgen elkaar voortdurend op en de donder komt haast niet boven het geloei van de storm uit. Het schip deint als een speelbal op de golven. Terwijl John de bevelen van de kapitein opvolgt, flitsen er allerlei beelden door zijn hoofd. Mary, zijn vader... Het is bijna onmogelijk dat hij hen ooit nog zal zien.

Het is vroeg in de ochtend. De wind is wat gaan liggen, maar de zee is nog steeds onrustig. Wonder boven wonder heeft het schip het tot nu toe nog gered. Hard werken de mannen om het water uit het schip te pompen. Anderen stoppen de scheuren in het schip dicht met alles wat maar voor handen is. Ze moeten blijven drijven! “Als dit niet lukt, mag God ons genadig zijn,” zegt John tegen de kapitein. De kapitein kijkt hem nors aan. John weet wel waarom. Hij schrikt zelf van zijn eigen woorden. Genade voor hem? Hoe zou dat kunnen?

Tot tegen de middag blijft John pompen. Dan kan hij niet meer. Even uitrusten beneden... Maar dat duurt niet lang. "John!" Een matroos komt zijn hut binnen. "De kapitein zegt dat je het roer moet nemen!" John haast zich naar boven. Terwijl hij aan het roer staat, gaan zijn gedachten naar zijn moeder. Wat heeft ze hem vaak uit de Bijbel voorgelezen. Hij weet nog heel goed wat daarin staat. "Als de Bijbel waar is, is er geen grotere zondaar dan ik," denkt John. Alles wat God verbood, heeft hij gedaan. Tegen elk gebod heeft hij gezondigd. En nog... heeft God hem niet weggenomen.

Het is vier dagen later. "Land in zicht!" John schrikt wakker. Hoorde hij het goed? Snel rent hij zijn hut uit en botst bijna tegen een van zijn maats aan. Ze hebben zich tot nu toe in leven kunnen houden met het kleine beetje eten en schoon water dat ze aan boord hebben. Nauwelijks genoeg voor een hele week. Maar nu... land in zicht? Dan zijn ze gered! De scheepslui drommen samen op het dek. De wacht wijst naar het oosten. Ja, daar zien ze in het rood van de eerste zonnestrallen berghellingen liggen. "Ierland!" roept iemand. "Ja, de westkust van Ierland waarschijnlijk," zegt de kapitein. "Mannen, haal ons laatste vat brandewijn!" Dat laten de matrozen zich geen twee keer zeggen. Nog even en ze kunnen zich aan meer dingen warmen dan aan een beker brandewijn. Een warm bed, een knappend haardvuur, warme aardappels en soep... Opgetogen staan de mannen bij elkaar. De opkomende zon verlicht hun blijde gezichten. Plotseling kan er weer gelachen worden. Ze raden hoeveel kilometer het nog is naar de kust. Dertig? Of minder misschien? Een van de matrozen tuurt naar het oosten. "Die bergen zijn toch niet zo dichtbij als ik dacht..." zegt hij twijfelend. "Het lijkt wel of ze omhuld worden met mist." De gesprekken verstommen. Iedereen tuurt nu naar het oosten, waar de zon steeds krachtigere stralen over de horizon werpt. En met het opkomende licht... verdwijnen de bergen. Het was een luchtspiegeling, die hen bedroeg. Het is stil. Op de gezichten van de mannen staat diepe teleurstelling en wanhoop te lezen. Ze zijn nog steeds midden op de oceaan. En waar? Niemand die het weet.

Zwoegend staat John aan de pomp. De honger knaagt aan hem. De harde wind slaat steeds weer nieuw water binnenboord. De wind is gedraaid in de afgelopen nacht. Ze moeten naar het oosten, maar de harde zuidoosten wind drijft hen juist de andere kant op. Er is bijna geen eten meer. Zullen ze nu, in plaats van te verdrinken, de hongerdood moeten sterven?

Het humeur van de kapitein wordt er ook niet beter op. Steeds loopt hij met een woedende blik in zijn ogen naar John te kijken. "Jij bent de schuld van alle ellende," zegt hij. "Jij vloeker en spotter. We hadden je niet mee moeten nemen. Nu straft God ons voor jouw zonden. Eigenlijk zouden we je overboord moeten gooien, net als Jona." John zwijgt. Hij weet het: de kapitein heeft gelijk: hij is een grote zondaar. Maar toch... als hij even alleen is, gaat er telkens een gebed uit zijn hart op tot God. Geen gebed met mooie woorden, het is maar een schreeuw tot God. Ja, hij is bang. Maar zijn hoop op God is toch sterker.

"Zie ik het goed? Kijk jij ook eens." De wacht roept John naar de voorplecht. Hij tuurt in de verte. Het lijkt wel... "Het zouden kliffen kunnen zijn," zegt John aarzelend. "Ja," zegt de wacht, "dat dacht ik ook." Ze blijven nog een poosje stil in de verte staren. Ze roepen hun maats er nog niet bij, bang voor weer een teleurstelling. Maar kijk, de kliffen aan de horizon worden steeds duidelijker. Naast de boot klinken plotseling kreten van zeevogels. Verrast kijkt de wacht John aan. "Vogels!" zegt hij, "Dan is er land!" Nu schreeuwt hij het ook naar de rest van de bemanning: "Land in zicht!" De mannen komen aanlopen met een onzekere blik in hun ogen. Maar als ze de kliffen zien en de vogels horen, is het hen duidelijk: deze keer is het geen bedrog! Voor hen ligt de kust van Noord-Ierland.

Het is 24 jaar later. In de pastorie van het dorpje Olney zit de dominee achter zijn bureau. Een laag winterzonnetje schijnt door het raam. Het jaar is bijna voorbij. Dominee John Newton is bezig met zijn preek voor de nieuwjaarsdienst. Voor hem ligt de Bijbel open, bij het hoofdstuk 1 Kronieken 17. Hij wil gaan preken over David. David wilde een huis voor de Heere bouwen, maar de Heere zei: "Nee David, niet jij, maar je zoon zal dat doen. En ik zal met hem zijn en het koningschap van jouw huis zal eeuwig duren." Wat een rijke belofte gaf God daar aan David. Vol verwondering knielde David neer en bad: "*Wie ben ik, Heere God, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?*"

Ja, over die tekst zal dominee Newton preken op nieuwjaarsdag. Hij staart naar buiten en zijn gedachten gaan terug. Wat David hier zegt, dat is precies wat hij zelf vanbinnen voelt. Waar heeft hij, John Newton, het aan verdiend dat hij nu dominee mag zijn? Hij denkt weer terug aan die dag op 8 april, nu ruim 24 jaar geleden. Het schip was de haven aan de Ierse kust binnengezeild. Eigenlijk was het niet eens een schip meer, het was gewoon een wrak. Nog kan hij zich het gevoel herinneren dat hij toen had. Veilig! In de nacht nadat ze binnengekomen waren, was er weer een vreselijke storm opgestoken. Wat, als ze toen nog op zee waren geweest? Maar nee, de Heere had het zo geleid dat ze in de veilige haven waren. Dat was iets wat John absoluut niet had verdiend. John had zich heel klein gevoeld. Vanaf die tijd wilde hij nog maar één ding: leven voor die God, Die hem had gered. Dat was met vallen en opstaan gegaan, maar de Heere heeft hem nooit verlaten.

Er komt een grote blijdschap in het hart van dominee Newton. Hij trekt zijn jas aan en loopt naar buiten. Net als David zou hij nu de Heere wel willen danken voor Zijn genade. Hij kan wel zingen van blijdschap. In zijn hart komen woorden en zinnen, ze worden een lied. Als hij weer thuiskomt, pakt hij zijn inktpot en begint te schrijven:

‘Amazing grace - how sweet the sound – that saved a wretch like me...’

Genade, zo oneindig groot,
dat ik, die 't niet verdien,
het leven vond, want ik was dood
en blind, maar nu kan 'k zien.

Ja, John Newton had vreselijk met de Heere gespot, maar God had hem niet losgelaten. De ganzenveer krast over het papier.

Genade toonde mij mijn schuld
En heeft mij vrijgekocht.
Gena heeft mij met dank vervuld,
Toen ik geloven mocht.

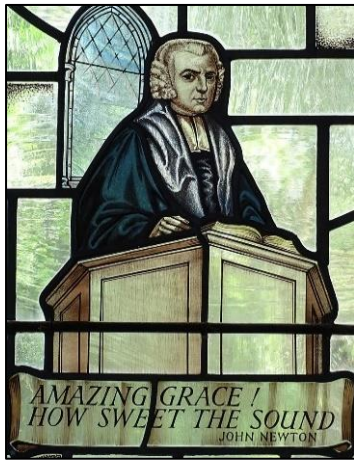
Dankbaar, dat mag hij wel zijn. De Heere gaf dat hij getrouwd is met Mary, het meisje dat zo lang op hem gewacht had. Samen mogen ze de Heere dienen. John weet niet welke stormen er nog op zijn levensreis zullen komen. Maar één ding weet hij wel: eens komt hij thuis, bij de Heere, zoals het schip in de haven. En weer gaat de ganzenveer over het papier:

Door veel gevaren ging mijn reis,
Door tegenspoed en kruis.
Genade heeft mij steeds geleid,
Genade brengt mij thuis.

De zon gaat onder. Het wordt donker buiten. Maar in het hart van John Newton is het licht.

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte voor leidinggevenden

John Newton

John Newton is op 24 juli 1725 geboren in Wapping, een voorstadje van Londen, gelegen aan de Thames. Twee dagen later werd hij gedoopt in de Old Gravel Lane Independent Meeting, de gemeente waartoe zijn moeder behoorde. Zijn vader die van beroep zeekapitein was, was anglicaan. Johns moeder had een zwakke gezondheid. Zij vreesde de Heere. John was haar enige kind. Elizabeth Newton leerde haar zoon de Korte Catechismus, opgesteld op de synode van Westminster, een aantal catechismi opgesteld door Isaac Watts, en daarnaast diens gezangen voor kinderen. Haar diepste wens was dat haar zoon predikant zou worden. John was nog geen zeven jaar toen zijn moeder aan tuberculose overleed. Tuberculose was toen een ziekte nog meer gevreesd dan kanker nu. Het zaad dat zijn moeder had gestrooid, ontkiemde jaren na haar dood. John Newton bracht twee jaar door op een kostschool, voordat hij in Aveley in Essex ging wonen, het huis van zijn vaders nieuwe vrouw.

Op elfjarige leeftijd ging John Newton voor het eerst met zijn vader mee naar zee. Newton voer zes reizen mee voordat zijn vader in 1742 met pensioen ging. In die tijd maakte zijn vader plannen voor hem om op een suikerrietplantage in Jamaica te gaan werken. In plaats daarvan nam Newton dienst op een koopvaardijchip dat naar de Middellandse Zee voer.

In 1743, toen hij vrienden ging bezoeken, werd John Newton bij de Royal Navy ingelijfd. Hij werd midscheepsman aan boord van de HMS Harwich. Op een gegeven moment probeerde Newton te deserteren en werd daarvoor gestraft ten overstaan van de 350 bemanningsleden. Tot op zijn middel uitgekled en vastgebonden aan het rooster, kreeg hij acht dozijn zweepslagen en werd gedegradeerd tot een gewone zeeman.

Na deze schande en vernedering overwoog Newton aanvankelijk de kapitein te vermoorden en zelfmoord te plegen door zich overboord te gooien. Hij herstelde, zowel lichamelijk als geestelijk. Later, terwijl de Harwich op weg was naar India, stapte hij over op de Pegasus, een slavenschip met bestemming West-Afrika. Het schip vervoerde goederen naar Afrika en verhandelde deze voor slaven die naar de kolonies in het Caribisch gebied en Noord-Amerika werden verscheept.

Newton kon niet overweg met de bemanning van de Pegasus. In 1745 lieten ze hem in West-Afrika achter bij Amos Clowe, een slavenhandelaar. Clowe bracht Newton naar de kust en gaf hem aan zijn vrouw, prinses Peye van het Sherbro-volk. Zij misbruikte en mishandelde Newton evenzeer als haar andere slaven. Newton vertelde later over deze periode als de tijd dat hij "eens een ongelovige en libertijn was, een slavenknecht in West-Afrika."

Begin 1747 werd hij gered door een zeekapitein, die door Newtons vader was gevraagd hem te zoeken. Op diens koopvaardijchip Greyhound zou hij aan het einde van de handelstocht weer terug keren naar Engeland. Bij deze terugreis vindt de beslissende wending in Newtons leven plaats, op 10 maart 1748, in de vreselijke storm die het schip teisterde. Die datum zou hij de rest van zijn leven blijven herdenken. Vanaf dat moment vermeed hij godslastering, gokken en drinken. Later zei hij dat zijn echte bekering pas enige tijd later plaatsvond: hij schreef in 1764 "*Ik kan mezelf niet beschouwen als een gelovige in de volle betekenis van het woord, dat was pas geruime tijd later.*"

Nooit meer wilde hij vergeten, wie hij tevoren was geweest en wat God aan hem gedaan had. Daarom deed hij iets wonderlijks. Boven de schoorsteenmantel van zijn studeerkamer schreef hij later in grote letters aan de wand de woorden uit Deut. 15:15: "En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht (slaaf) in Egypteland geweest zijt en dat u de Heere, uw God, verlost heeft..."

In Engeland aangekomen bezocht hij Mary Catlett, het meisje op wie hij voordat hij bij de marine ging, verliefd was geworden. Newton was de jaren erop eerst stuurman en later kapitein op een slavenschip.

Hij behandelde de slaven op menselijke wijze maar zag pas later het zondige van de slavenhandel als zodanig in. Vóór zijn vertrek naar zee deed hij Mary Catlett per brief een aanzoek.

Toen hij terugkwam van zijn eerste zeereis als stuurman vroeg hij Mary metterdaad ten huwelijk en op 1 februari 1750 werden ze in de echt verbonden. Het werd zeer goed huwelijk. Newton was bijzonder gesteld op Mary, die hij liefkozend Polly noemde. Hij vroeg zich vaak af of hij niet zelfs niet te sterk aan haar verbonden was. Geestelijk was Mary nog onkundiger dan Newton. Newton werd echter gedrongen door de begeerte God nader te leren kennen en werd zo een geestelijke gids voor zijn vrouw.

Tijdens zijn tweede reis als kapitein ontmoette Newton in de zomer van 1754 in St. Kitts in West Indië Alexander Clunie. Dit contact is voor Newton heel belangrijk geweest. Mede door het onderwijs van Clunie werd Newton een welbewust calvinist. Newton kreeg zicht op het feit dat het verbond der genade eeuwig en onwankelbaar is. Omdat het verbond van genade gefundeerd is op Christus' Middelaarswerk en niet op de prestaties van de gelovigen, is het onmogelijk uit dit verbond te vallen. Het verbond van genade, dat wezenlijk van het verbond der werken verschilt, is de bron van troost en kracht voor een christen.

Van 1755 tot 1764 was Newton werkzaam bij de douane in Liverpool. In kleine kring begon hij de Schriften uit te leggen. Op een gegeven moment ging hij in gemeenten van afgescheidenen het Woord bedienen. Op ongedachte wijze ging de deur voor het predikantschap in de Anglicaanse Kerk voor hem open. Na de gemeente van Olney, diende hij van 1780 tot aan zijn dood in 1806 die van St. Mary Woolnoth in het hartje van Londen. Hier had hij veel invloed op mensen, waaronder [William Wilberforce](#). (zie onder kopje 'slavenhandel'). Newton preekte en bleef dat doen tot zijn dood, ondanks het feit dat hij blind geworden was. Aan het einde van zijn leven begon zijn geheugen hem in de steek te laten. Meer dan eens betuigde hij in die tijd dat hij nog altijd wist dat hij een groot zondaar was en Christus een groot Zaligmaker.

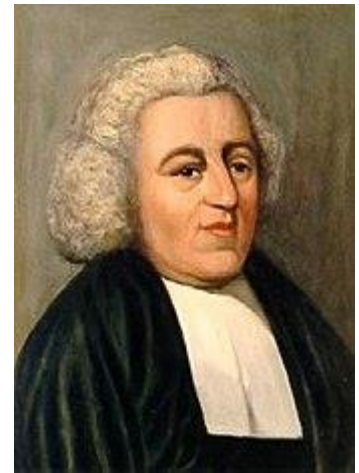
Slavenhandel

John Newton keerde in 1748 terug naar Liverpool, een belangrijke haven voor de zogenaamd Triangle Trade. Mede door de invloed van zijn vaders vriend Joseph Manesty kreeg hij een positie als eerste stuurman aan boord van het slavenschip Brownlow. Het schip voer via de kust van Guinee naar West-Indië. Na zijn terugkeer in Engeland in 1750 maakte hij drie reizen als kapitein van de slavenschepen Duke of Argyle (1750) en African (1752-53 en 1753-54). Na een zware beroerte in 1754 gaf hij de zeevaart op, maar bleef ondertussen investeren in de slavenhandel van Manesty.

Nadat Newton naar de stad Londen was verhuisd als rector van St Mary Woolnoth Church, droeg hij bij aan het werk van het Committee for the Abolition of the Slave Trade, dat in 1787 werd opgericht. In die tijd schreef hij 'Gedachten over de Afrikaanse slavenhandel'. Hierin stelt hij: *"Er is door vele bekwame pennen dusdanig veel inzicht verkregen over dit onderwerp; en zoveel achtenswaardige personen hebben zich reeds verplicht hun uiterste kracht in te zetten voor het opheffen van de slavenhandel, die in strijd is met het menselijk gemoed; dat men hoopt, dat deze smet op ons Nationaal Koninkrijk spoedig zal worden uitgewist"*.

In 1788, 34 jaar nadat hij zich had teruggetrokken uit de slavenhandel, verbrak Newton een lang stilzwijgen over het onderwerp. Dat deed hij met de publicatie van een krachtig pamflet Thoughts Upon the Slave Trade. Daarin beschreef hij de gruwelijke omstandigheden van de slavenschepen tijdens de scheepvaart. Hij verontschuldigde zich voor *"een bekentenis, die ... te laat komt ... Het zal altijd een onderwerp van beschamende herinnering voor mij zijn, dat ik ooit een actief instrument was in een zaak waarvoor mijn hart nu huivert."* Hij liet exemplaren sturen naar elk parlementslid. Het pamflet verkocht zo goed dat het snel herdrukt moest worden.

William Wilberforce was een Engels parlementariër, lid van de gemeente en vriend van John Newton en leider van de anti-slavernijbeweging. Hij overwoog om zijn positie in het parlement op te geven, maar onder anderen John Newton overtuigde hem ervan dat God hem wellicht met een reden in het parlement had geplaatst. Zijn christelijke overtuiging was voor hem de drijfveer om als voorvechter op te werpen voor de afschaffing van slavernij. Op 12 mei 1789 hield hij zijn eerste toespraak tegen de slavernij in het parlement en vanaf toen was hij een van de leidende figuren in de beweging. Alhoewel de meeste van zijn partijgenoten niet meewerkten, hield hij vol en uiteindelijk werd in 1807 een wet aangenomen die slavenhandel illegaal maakte.

Eigen levensbeschrijving

In 1764 verscheen zijn levensverhaal in een veertiental brieven. Ze zijn te vinden onder de volgende link: <https://theologienet.nl/bestanden/newton-john-levenshistorie.pdf>

Amazing grace

In 1767 verhuisde dichter William Cowper naar Olney. Hij ging naar de kerk van Newton en werkte samen met de predikant aan een bundel hymnen. Deze zijn in 1779 gepubliceerd als Olney Hymns. Dit werk had een grote invloed op de Engelse hymnologie. De bundel bevatte Newtons bekende hymnen. "Glorious Things of Thee Are Spoken," "How Sweet the Name of Jesus Sounds!", en "Faith's Review and Expectation". Deze is bekend geworden door de openingszin "Amazing Grace".

Veel van Newtons (en Cowper's) hymnen zijn bewaard gebleven in de Sacred Harp. Het is een gezangenboek dat tijdens de Second Great Awakening in het Amerikaanse zuiden is gebruikt.

Het lied Amazing grace is wel het bekendste lied van John Newton. Het lied is ontstaan naar aanleiding van een preek die Newton schreef over 1 Kronieken 17:16,17 voor de nieuwjaarsdienst van 1 januari 1773. In de notities voor de preek is de ontwikkeling van het lied terug te vinden.

Het lied reflecteert de woorden van David: *Wie ben ik, HEERE God, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?* Toen Newton het lied publiceerde in de liedbundel Olney Hymns noteerde hij 1 Kronieken 17:16,17 als tekstverwijzing.

Het aantal en de volgorde van de coupletten die in diverse Engelstalige bundels is opgenomen in wisselt. Dit is de volledige Engelse tekst:

1. Amazing grace! how sweet the sound
That saved a wretch like me!
I once was lost, but now am found,
Was blind, but now I see. 2. 'T was grace that taught my heart to
fear,
And grace my fears relieved.
How precious did that grace appear
The hour I first believed! 3. Through many dangers, toils and
snares,
I have already come:
'Tis grace hath brought me safe thus
far,
And grace will lead me home. | <ol style="list-style-type: none"> 4. The Lord has promised good to me,
His Word my hope secures;
He will my Shield and Portion be,
As long as life endures. 5. Yea, when this flesh and heart shall fail,
And mortal life shall cease,
I shall possess, within the veil,
A life of joy and peace. 6. The earth shall soon dissolve like snow,
The sun forbear to shine;
But God, who called me here below,
Will be forever mine. 7. When we've been there ten thousand
years,
Bright shining as the sun,
We've no less days to sing God's praise
Than when we'd first begun. |
|---|---|

Het laatste couplet (7) werd geschreven door Harriet Beecher Stowe in het boek De hut van Oom Tom.

Oorspronkelijk werd Amazing Grace op allerlei verschillende melodieën gezongen. Pas in 1835 werd de tekst door William Walker in zijn liedboek Southern Harmony gekoppeld aan de huidige melodie, een traditionele tune genaamd "New Britain". Deze melodie werd wereldbekend, en wordt vooral veel gespeeld op doedelzakken. Het wordt wel gezien als het volkslied van de Cherokee, omdat zij dit zongen bij hun begrafenissen. De Chinese versie van Amazing Grace wordt vaak gezongen door Hongkongse christenen.

Belijdenisgeschriften

- Dordtse Leerregels H 2, art 7: Over de genade van het geloof
- Dordtse Leerregels H 2, art 8: Over de vrije genade van God tot redding van zondaren
- Heidelbergse Catechismus, zondag 7, vr 21: Over het ware geloof

Antwoorden bij werkboekje -10

Goed of fout? Kleur het goede hokje.

1. John Newton woonde in Amerika.
2. Hij voer mee op het schip Greyhound.
3. Toen hij jong was, wilde hij graag de Heere dienen.
4. Tijdens een verschrikkelijke storm sloeg hij overboord.
5. Hij besepte, dat God hem gered had.
6. John Newton heeft nog jaren gevaren als slavenhandelaar.
7. De Heere leidde zijn leven en hij werd burgemeester.
8. John Newton leerde dat de slavenhandel verkeerd was.
9. Het bekendste lied dat hij schreef, was Amazing Grace.
10. Het is een droevig lied over Gods straf voor hem.

1	goed	fout
2	goed	fout
3	goed	fout
4	goed	fout
5	goed	fout
6	goed	fout
7	goed	fout
8	goed	fout
9	goed	fout
10	goed	fout

Paulus en John Newton

Lees de tekst uit 1 Timotheüs 1: 15 *Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben.*

Wat betekent het? Trek een lijn tussen de woorden uit de tekst en wat het betekent:

1. een getrouw woord	Betrouwbaar, zeker en echt waar
2. alle aanneming waardig	Waard om te geloven
3. de voornaamste	De belangrijkste, de ergste

- **Wat zegt Paulus dus in deze tekst over zichzelf?**
Hij zegt dat hij de ergste is van alle zondaren.
- **Wat zegt Paulus in deze tekst over de Heere Jezus?**
Dat de Heere Jezus is gekomen om zondaren te redden (zalig te maken).
- **John Newton en Paulus lijken op elkaar in deze tekst. Probeer dat eens uit te leggen.**
John Newton had in erge zonden geleefd, maar de Heere Jezus heeft hem, net als Paulus, gered van zijn zonde en schuld.

Grote verandering

John Newton was eerst een vloeker en spotter, maar de Heere veranderde hem in een bidder en dominee. Paulus werd van een vervolger een apostel. Van andere mensen uit de Bijbel en de kerkgeschiedenis weten we dat ze de Heere al jong dienden, of de Heere leerden kennen, toen ze al ouder waren.

Wat weet jij hierover van de volgende personen? Zet ook de namen in de goede cirkel!

Jong

- **David:** In psalm 22 geeft David zelf aan: *Gij zijt het immers, Die mij uit den buik hebt uitgetogen; Die mij hebt doen vertrouwen, zijnde aan mijner moeders borsten. Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af; van den buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God.* Als jonge schaapherder werd hij tot koning gezalfd.
- **Timotheüs:** heeft ook van kinds af de Schriften geleerd door zijn moeder en grootmoeder. *En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.*
- **Samuel:** Vanaf zijn geboorte aan de Heere gewijd en al jong naar de tabernakel gebracht om de Heere te dienen.
- **Johannes de Doper:** Van voor de geboorte had hij de Heere lief: *En het geschiedde, als Elizabet de groetenis van Maria hoorde, zo sprong het kindeken op in haar buik.*

Ouder

- **Abraham:** Hij wordt uit het heidendom geroepen als hij 75 jaar oud is.
- **Levi (Mattheüs):** Hij wordt uit het tolhuis geroepen en zijn leven verandert in een keer totaal.

Werkboekje +10

- **Maarten Luther:** Als Maarten Luther plotseling door het onweer overvallen wordt, belooft hij monnik te worden. Daarna leert hij geleidelijk de Heere echt kennen en leven van genade.

Amazing grace

Amazing grace! how sweet the sound
That saved a wretch like me!
I once was lost, but now am found,
Was blind, but now I see.

Verbazingwekkende genade! Hoe zoet het geluid
Dat een ellendeling als ik heeft gered!
Ik was ooit verloren, maar nu ben ik gevonden,
Was blind, maar nu zie ik

Hier zie je de letterlijke vertaling van het eerste couplet van Newtons lied.

Wat betekenen de volgende woorden? Probeer ze ook uit te leggen.

• Amazing →	Verbazingwekkende	= Je bent er verbaasd en verwonderd over
• Grace →	genade.....	= je krijgt iets moois, terwijl je straf verdient
• Saved →	gered.....	= verlost
• wretch→	ellendeling.....	= naarling, akelig mens
• lost →	verloren.....	= verdwaald, bij de Heere weggelopen
• found →	gevonden.....	= weer thuis
• blind →	blind.....	= blind

Waarom past dit lied zo precies bij het leven van John Newton?

John Newton leefde in de zonde, wilde God niet dienen, net als de verloren zoon. Maar door Gods grote genade, die je niet kunt begrijpen, werd hij gered en van zijn zonden verlost.

John Newton had in erge zonden geleefd, maar de Heere Jezus heeft hem, net als Paulus, gered van zijn zonde en schuld.

- **Hoe lijkt John Newton op de verloren zoon uit de gelijkenis van de Heere Jezus?**

Net als de verloren zoon, wilde John de Heere niet dienen, maar liever in de zonde leven. Totdat de Heere hem stilzette en hij terug keerde naar de Heere.

Grote verandering

Zie antwoorden werkboekje -10

Hoe reageer jij als iemand dit zegt: Het maakt niet uit, als je eerst veel zonden doet. Als de Heere ze vergeeft, zijn ze toch weg?

Maar je doet de Heere zoveel verdriet, als je zondigt. Als je de Heere liefhebt, wil je niet eens zondigen.

Amazing grace

Amazing grace! how sweet the sound
That saved a wretch like me!
I once was lost, but now am found,
Was blind, but now I see.

Verbazingwekkende genade! Hoe zoet het geluid
Dat een ellendeling als ik heeft gered!
Ik was ooit verloren, maar nu ben ik gevonden,
Was blind, maar nu zie ik.

- **Wat betekenen de volgende woorden? Probeer ze ook uit te leggen.**

- Amazing → Verbazingwekkende = Je bent er verbaasd en verwonderd over
- Grace → genade..... = je krijgt iets moois, terwijl je straf verdient
- Saved → gered..... = verlost
- wretch → ellendeling..... = naarling, akelig mens
- lost → verloren..... = verdwaald, bij de Heere weggelopen
- found → gevonden..... = weer thuis
- blind → blind..... = blind

- **Waarom past dit lied zo precies bij het leven van John Newton?**

John Newton leefde in de zonde, wilde God niet dienen, net als de verloren zoon. Maar door Gods grote genade, die je niet kunt begrijpen, werd hij gered en van zijn zonden verlost.

- **Hij maakte dit lied, toen hij bezig was zijn preek voor te bereiden over 1 Kronieken 17: 16 en 17. In vers 16 staat: *Wie ben ik, HEERE God, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hertoe gebracht hebt?* Waarom past dit lied zo precies bij deze tekst?**

David zegt in die tekst, dat hij niet kan begrijpen, dat de Heere zo goed voor hem was en nog is. Hij, zo'n zondaar en de Heere, zo goed en genadig. Dat is precies, waar John Newton zich over verwonderde. Hoe was het toch mogelijk dat de Heere hem heeft willen redden van zijn zonde! Amazing grace, verbazingwekkende genade!

- **Wat kan jij van dit lied leren?**

Er is genade voor de grootste van de zondaren. Daarvoor is de Heere Jezus gekomen en wilde Hij sterven aan het kruis. Niet, omdat iemand dat verdiend heeft, jij ook niet, maar omdat Gods genade zo groot is.

Puzzel

Zie antwoorden werkboekje -10

Schrijf de eerste twee regels van Newtons lied mooi op.